

Dolnośląscy przewodnicy sfederowani już 20 lat

W klubie Oficerskim Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu 19 lutego 2011 r. świętowano jubileusz 20-lecia Dolnośląskiej Federacji Przewodników PTTK, i jednocześnie Światowy Dzień Przewodników.

Prezes DFP - Tadeusz Jurek powitał zaproszonych gości oraz braci przewodnicką. Odśpiewano hymn przewodnicki, na melodię „Płonie ognisko i szumią knieje”: „...Ziemio nasza przepięknej urody, zawsze polska - wolna dziś, Kocham Twoje i pola i wody, z Tobą każda wolna myśl...”

Kol. Tadeusz Jurek – prezes DFP

Widok Sali obrad Klubu Oficerskiego ŚÓW

Następnie prezes Tadeusz Jurek wygłosił referat o okolicznościach powstania Federacji i o jej historii - treść referatu zamieszczono poniżej.

Z okazji jubileuszu Marszałkowie: Opolski i Dolnośląski - poprzez swoich przedstawicieli - wręczyli ponad 40 przewodnikom listy gratulacyjne uzupełnione wydawnictwami książkowymi ufundowanymi przez Miasto Wrocław.

Listy gratulacyjne Jubilatów przeczytali i wręczyli zaproszeni goście: dyrektorzy obu parków narodowych: Andrzej Raj - Karkonoskiego PN i Janusz Korybo - PN Gór Stołowych. Kapelan przewodników dolnośląskich ks. prof. dr hab. Józef Pater wygłosił kilka słów podziękowania za przewodnicki trud.

Reprezentujący Oddział PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze oraz Koło Przewodnickie - Andrzej Mateusiak wręczył kierownictwu Federacji: Barbarze Kopydtowskiej i Tadeuszowi Jurkowie okolicznościową, grawerowaną plakietę.

Referat wygłasza ks. prof. dr hab. Józef Pater

Plakietka okolicznościowa od O/Sudetów Zachodnich dla DFP

Ponadto jako wiceprzewodniczący Porozumienia Oddziałów PTTK Województwa Dolnośląskiego wraz z przewodniczącym honorowym - Bronisławem Zathayem i drugim wiceprzewodniczącym Krystynem Chudobą wręczyli kierownictwu Federacji list gratulacyjny od Porozumienia.

Po spełnieniu toastu lampką szampana odbyła się część artystyczna, w której dwie przewodniczki ucharakteryzowane na dwudziestolatki odśpiewały na melodię szlagieru „Dwudziestolatki” piosenkę „20-lecia DFP”.

„Dwudziestolatki”

Kierownictwo Porozumienia Oddziałów PTTK Woj. Dolnośląskiego

20 lecie DFP

(piosenka na melodię: „Dwudziestolatki”)

Ja mam dwadzieścia lat,
Ty masz dwadzieścia lat
I ma też FEDERACJA
To nic, że goni czas,
W nas ciągle płonie żar
I trwa determinacja.
Na co dzień szkoleń moc,
rajdów, wycieczek sto,
wspaniałych wiele wrażeń.
Mija za rokiem rok,
Wciąż mamy dziarski krok
I głowę pełną marzeń
Dwudziestolatka,
Dwudziestolatka,
FEDERACJA,
FEDERACJA.
Zapytaj Basi,
Marka lub Tadka
Jak minęły te dni?
Ja mam dwadzieścia lat,
Ty masz dwadzieścia lat
i ma też FEDERACJA.
choć minął czasu szmat,
zelówki trafił szlag
i nowa generacja...
po szlakach chodzi już
i wznieca nowy kurz,
a nam wciąż chce się śpiewać...
Nad głową hula wiatr,
W gałęziach gwizdże ptak
I rosną nowe drzewa.

Dwudziestolatki,
Dwudziestolatki
to ciągle My
On Ja i Ty.
W głowie wciąż rajdy,
czerwone czapki
- to przewodnickie są sny...
Ja mam dwadzieścia lat,
Ty masz dwadzieścia lat
I ma też FEDERACJA.
Choć gna uparcie czas,
niejeden z Nas już zgaśł,
lecz dla Nas to nie spacja.
Bo nam wciąż chce się żyć
i z przeciwności drzwi
choć zmartwień jest bez liku...
To dziś świętować czas
I wypić cos na gaz,
Na Święto Przewodników!
Dwudziestolatki,
Dwudziestolatki
to ciągle My
On Ja i Ty.
W głowie wciąż rajdy,
czerwone czapki
- to przewodnickie są sny...
Ja mam dwadzieścia lat,
Ty masz dwadzieścia lat,
Nie będzie nigdy więcej
- bo PRZEWODNICZY
Mają zawsze
TYLKO dwadzieścia lat!

- Halina Skowrońska

Po miłej rozrywce nastąpiły dwa referaty. Pierwszy, p.t. „Pruskie kasaty klasztorne na Śląsku” wygłosił, jak zawsze po mistrzowsku ks. Józef Pater. Drugi referat p.t. Losy archiwów poklasztornych jako wynik sekularyzacji” przedstawił pracownik Archiwum Państwowego we Wrocławiu - dr Roman Stelmach.

Zwiedzanie Mauzoleum Piastów Śląskich

Obiad w Dworze Polskim

Po referatach uczestnicy uroczystości przejechali na Plac Nankiera, gdzie zwiedzono Zakon Klarysek, a od 1810 Urszulanek, a w nim zrekonstruowany korpus dawnego kościoła św. Klary z Mauzoleum Piastów Śląskich i sąsiadujący przez ścianę kościół św. Jadwigi. Obecnie w Mauzoleum znajdują się płyty nagrobne: Henryka III Białego, Henryka V Grubego i Henryka VI Dobrego, ostatniego z wrocławskich książąt, a także kilkunastu książęcych córek - w większości opatek klasztoru - oraz księżnej Anny, która sprowadziła w 1257 r. do Wrocławia zakon św. Klary. W ediculi, w filarze między kaplicą a kościołem mieści się urna z sercem ostatniej Piastówny - księżniczki Karoliny, zmarłej w 1707 r. Zwiedzano także pomieszczenia zakonu, gdzie obecnie znajduje się żeńskie Gimnazjum Urszulańskie z internatem.

Po zwiedzaniu klasztoru wszyscy udali się do Dworu Polskiego na wrocławskim rynku, gdzie wysłuchano gawędy o Tadeuszu Różewiczu. Opowieści snuła dziennikarka i aktorka Wrocławskiego Teatru Współczesnego - Tatiana Drzycimska. W stylowej restauracji ponad 130 zgromadzonych gości i przewodników spożyło smaczny obiad wraz z deserem.

Po biesiadzie, chętni mieli okazję zwiedzić wrocławskie Muzeum Historyczne, w pruskim Pałacu Królewskim, przy ul. Kazimierza Wielkiego. Mają tu swoje zbiory Muzeum Historyczne, Medalierskie i Sztuki Mieszczańskiej. Wschodnie i południowe skrzydło gmachu przeznaczono na prezentację wystawy stałej "1000 lat Wrocławia".

Oprac. tekst i foto: Andrzej Mateusiak

Przemówienie na Jubileuszu 20-lecia DFP wygłoszone przez Tadeusza Jurka - Prezesa DFP PTTK

Na tle prawie 200- letnich tradycji przewodnictwa turystycznego na Dolnym Śląsku, które sięgają pierwszej ćwiartki XIX w. jubileusz 20-lecia wygląda dość skromnie. Ale dla nas, którzy federację tworzyli, działają w niej lub tylko korzystają z jej aktywności, jest taki jubileusz sposobnością do miłego spotkania a przy okazji refleksji nad minionymi dwoma dziesiątkami lat.

Federacja powstała po zniesieniu z końcem 1990 roku ogniw pośrednich w postaci Zarządów Wojewódzkich PTTK i likwidacji Wojewódzkich Komisji Przewodnickich. W rezultacie koła i kluby przewodnicze znalazły się w swoistej izolacji, bo znikły wszelkie więzi organizacyjne łączące je ze sobą. Wytworzyła się luka dzieląca i tak niezbyt zintegrowany wcześniej światek przewodnicki. Wtedy to w kręgu wrocławskim pojawiły się pomysły na oddolne powołanie nowej postaci struktury regionalnej zrzeszającej nasze środowisko. Warto przypomnieć nazwiska czwórki pionierów, którzy swoją inicjatywą zarazili innych. Byli to: Andrzej Kajoch, Jerzy Komorowski, Barbara Kopydłowska, Marek Żdźarski. Ich to staraniem 5 stycznia 1991 roku w Młodzieżowym Domu Kultury we Wrocławiu 11 przedstawicieli 10 kół i klubów z 4 ówczesnych województw dolnośląskich oraz jednego koła z województwa opolskiego wprowadziły, ale z historycznego Dolnego Śląska, podpisało porozumienie i regulamin tworzący Dolnośląską Federację Przewodnicką PTTK we Wrocławiu z siedzibą przy Regionalnym Ośrodku Programowym PTTK we Wrocławiu, Rynek - Ratusz 11/12. Było to pierwsze w Polsce tego rodzaju porozumienie. Spopularyzowane później w różnych

gremiach przewodnickich, stało się wzorem dla struktur przewodnickich powstających w innych regionach Polski.

Jak trafiony był pomysł z utworzeniem federacji niech świadczy fakt jej szybkiego wzrostu liczebnego, z czasem przystąpiły do niej wszystkie istniejące 25 kół i klubów z nowych, utworzonych dwóch województw dolnośląskiego i opolskiego. Wprawdzie w ostatnich latach aż 5 kół przewodnickich, z rozmaitych przyczyn, przestało działać, to i tak mamy obecnie prawo uważać się za regionalną reprezentację wszystkich przewodników członków PTTK z tych obu województw.

Przez minione 20 lat Federacja okrzepła, wydorosła i myślę, że z powodzeniem realizowała cele do których została powołana. Za najważniejsze uznać należy utrzymywanie więzi między poszczególnymi kołami przewodnickimi i troska o utrzymanie jedności ruchu przewodnickiego w PTTK.

Wspólnie szybko nauczyliśmy się żyć w warunkach stworzonych przez ustawę o usługach turystycznych z sierpnia 1997 r. i kolejnych rozporządzeń kolejnych ministrów najpierw gospodarki a potem sportu i turystyki w sprawie przewodników turystycznych. Zdawaliśmy sobie doskonale sprawę z legislacyjnych ułomności i niedostatków tworzonych zapisów prawnych. Przepisy samej ustawy były wielokrotnie nowelizowane, zmiany nie zawsze szły w pożądanym i oczekiwanym przez nas kierunku. Kuriozalna sytuacja panuje nawet obecnie, w tej chwili, kiedy to żyjemy w swoistej luce prawnej, bowiem w połowie grudnia ubiegłego roku straciło moc ostatnie rozporządzenie w sprawie przewodników a nowe do dzisiaj nie zostało wydane.

Nie mieliśmy specjalnych problemów z władzą samorządową. Staramy się zapraszać osoby odpowiedzialne za współpracę z nami na nasze imprezy, informujemy, spotykamy się i namawiamy do pomocy i proponujemy wspólne rozwiązania istotnych dla nas problemów lokalnych. Na uroczystość opłatkową tradycyjnie zapraszamy (z różnym zresztą skutkiem) wielu przedstawicieli różnych organów władzy.

Nasze federacyjne działanie wydatnie ułatwia współpraca z Oddziałem Wrocławskim PTTK, uczestniczymy także w pracach Porozumienia Oddziałów Województwa Dolnośląskiego.

Dbamy o sprawny przepływ informacji między Federacją a Komisją Przewodnicką ZG PTTK, informujemy na spotkaniach federacyjnych o pracach Komisji, nasze imprezy zgłaszane są do kalendarza centralnego i coraz więcej przewodników dolnośląskich uczestniczy w imprezach centralnych. Godzi się wspomnieć o organizacji przez nasze dolnośląskie koła i kluby ze wsparciem Federacji wielu imprez centralnych: np. rajdy przewodników górskich kolejno w Górach Opawskich, Izerskich, Wałbrzyskich czy ubiegłoroczny, bardzo udany w Karkonoszach. Jego organizatorem była Federacja wraz z Oddziałem Wrocławskim PTTK przy współpracy z Karkonoskim Parkiem Narodowym i Burmistrzem Karpacza. Dla całej Polski organizowane były: pielgrzymka na Jasną Górę, rajd przewodników nizinnych w Dolinie Baryczy, jubileusz 55-lecia przewodnictwa na Dolnym Śląsku, dwuczęściowa impreza z okazji 300-lecia Uniwersytetu Wrocławskiego, własnego pomysłu, niemal autorskie imprezy szkoleniowe prowadzące Szlakami Piastów Śląskich.

Znakomicie rozwijała się współpraca z dolnośląskimi parkami narodowymi i parkami krajobrazowymi Systematycznie organizowaliśmy po dwa a niekiedy nawet trzy (jedno dodatkowe zimą) coroczne szkolenia w każdym z parków narodowych. Były one profesjonalnie przygotowane, w atrakcyjnych miejscach, z udziałem pracowników i dyrekcji parków. Byliśmy też mile witaniymi gośćmi na jubileuszach Parków Narodowych. w ten sposób utrwalamy porozumienie zawarte w grudniu 2002 roku, które uznane zostało, w owym czasie, za modelowe rozwiązanie problemów na styku przewodnictwo - parki narodowe.

Imprezy, głównie szkoleniowe zawsze były i są naszą najmocniejszą stroną. Zazdroścżą nam ich w całej Polsce. Każdego roku jest blisko 20 imprez, które świetnie służą idei integracji środowiska przewodnickiego naszych województw. Wiele z takich imprez wyrobiło sobie świetną markę, mają już stałe miejsce w kalendarzu, (sztafardowe są tu Biesiady Krzeszowskie w ubiegłym roku o odbywane po raz dwudziesty pierwszy), świętowaliśmy jubileusze kół, wprowadzaliśmy kolejne nowe pomysły interesujących imprez jak np. wspólne obchodzenie Międzynarodowego Dnia Przewodnictwa przypadającego 21 lutego, dzisiaj organizowane już po raz ósmy. Udawało nam się też odrodzić, niestety tylko na kilka lat, Dolnośląski Konkurs Krasomówczy, którego zwycięzcy delegowani byli na konkurs na zamku w Golubiu-Dobrzynie i tam odnosili spore sukcesy.

Doskonałą okazją do odczuwania więzów łączących środowisko przewodnickie w sympatycznej, noworocznej atmosferze są tradycyjne opłatki w Muzeum Archidiecejalnym. Od roku 2001 mają one charakter ekumeniczny, bo także z udziałem duchownych wyznania protestanckiego i prawosławnego. Oprócz koncertów kolęd dodatkową atrakcją opłatków jest „misterium chleba”, które udaje nam się wyprosić od piekarzy z Wrocławia i okolic. Ponadto są jeszcze inne spotkania duszpasterstwa przewodników. Nowością w tym zakresie są uroczystości rozpoczęcia i zakończenia sezonu turystycznego. Oprócz treści religijnej mają one także charakter poznawczy, gdyż połączone są z poznawaniem unikatowych sanktuariów i interesujących krajoznawczo obiektów w ich okolicy.

W swych dziejach Federacja podjęła się organizacji, wspólnie z Oddziałem Wojskowym, kursu dla kandydatów na przewodników. Sprawdzonym w naszej praktyce wzorem był to łączny kurs na wszystkie możliwe do zdobycia uprawnienia na naszym terenie: miejskie-wrocławskie, dolnośląskie i górskie-sudeckie a także pilota wycieczek. Uczestnicy tego kursu (około 70 osób), po egzaminach wewnętrznych przystąpili do egzaminów państwowych i 50 z nich zasiliło nasze koła.

Warto też wspomnieć, że opracowaliśmy ostatnio listę zmarłych przewodników z naszego terenu jako przewodników „po niebiańskich szlakach” poczynając od 1945 roku. Liczy ona obecnie blisko 400 nazwisk. Jak już stwierdziłem wcześniej struktury wzorowane na naszej Federacji powstawały później w innych częściach Polski pod różnymi nazwami: wspólnoty, stowarzyszenia, porozumienia, komisje wojewódzkie, wszystkie działały (przynajmniej na początku) poza statutem PTTK. Sytuacja wymagała centralnego uregulowania, stąd pojawiła się idea samorządu przewodnickiego, pewnego wyodrębnienia przewodników w strukturze Towarzystwa jako specyficznej grupy wysokokwalifikowanej kadry, a traktowanej dotąd tak samo jak np. kajakarze, miłośnicy jeździectwa, czy fotografowie krajoznawcy itd. Idea samorządu z trudem znajdowała uznanie w poprzednim jak i obecnym Zarządzie Głównym PTTK, nie wypłynęła też na ostatnim Walnym Zjeździe, który nie podjął żadnych decyzji statutowych. Być może podjęcie je dopiero na planowanej a wciąż odwołanej II części swych obrad.

W grudniu 2006 r. wyszła uchwała ZG PTTK w sprawie „Zasad działania samorządu przewodników turystycznych PTTK”. Określiła ona cele wojewódzkiego (regionalnego) samorządu przewodników turystycznych prawie idealnie zbieżne z celami naszej Federacji. Warto jednak zdać sobie sprawę, że nasz regulamin DFP został opracowany w 1991 r. kiedy to mieliśmy dość idealistyczne wyobrażenia o przyszłej naszej działalności. Z tego powodu dzisiaj nie przystaje on do zaproponowanych w uchwale reguł PTTK-owskich, głównie zasad związanych czy to wyborami władz czy przeprowadzaniem walnych zebrań z udziałem delegatów z kół, wybieranych według ustalonego klucza. Staje zatem przed nami zadanie ewentualnego dokonania takiego przekształcenia obecnej Federacji w regionalny organ samorządu przewodników. Oznacza to konieczność przyjęcia nowego regulaminu w pełni zgodnego z zasadami działania samorządu i statutem PTTK.

Dzisiejszy jubileusz jest najlepszym dowodem że federacja sprawdziła się w ciągu swych 20 lat istnienia w pracy na rzecz zapewnienia więzi między zrzeszonymi w niej kołami i klubami oraz utrzymaniem jedności przewodnictwa turystycznego w PTTK.

Z okazji tego jubileuszu, najserdeczniejsze wyrazy podziękowania należą się wszystkim Koleżankom i Kolegom, zaangażowanym w działalność naszej Federacji, a w szczególności tym, co przyczynili się do realizacji wielu świetnych i wspólnych imprez. Podziękować gorąco należy również gronu tych osób i instytucji życzliwych przewodnikom, które umożliwiły nam takie twórcze i pożyteczne dla środowiska działanie.

Wrocław, 19.02.2011 r.